

KIRIKU TEATAJA

EESTI EVANGEELIUMI LUTERIUSU KIRIKU AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi. Üksiknumbri hind 5 senti. Tellimise hind 25 senti
aastas. Hinnata kaasanne: Kiriku Teataja Sisujuht.

Toimetuse aadress ja asukoht: Tallinn, Kiriku 8. Tel. 432-00.

Nr. 9

17. septembril 1940

Nr. 9

I.

- Art. 37. Konsistooriumi ringkiri 10. septembrist 1940 nr. 1743 koguduste õpetajatele, juhatustele ning praostitele arhiivide asjas.
38. Konsistooriumi ringkiri 11. septembrist 1940 nr. 1744 koguduste juhatustele ja ametiisikutele maksude ja arvete õigeaegse tasumise kohta.

II.

ENSV Teatajas 6. septembril 1940 nr. 4 art. 39 avaldatud
Määrus arhiiviasjanduse organiseerimise kohta Eesti
Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis.

Teadaanne koguduse asutamise kohta.

Teadaanne koguduse ja pihtkonna likvideerimise kohta.

E.E.L.K. koguduste nimetuste muudatused.

Teadaanne „Eesti Kiriku“ tegevuse lõpetamise kohta.

Ametisse kinnitamisest ja nimetamisest.

Ametist vabastused.

Surma läbi lahkunud.

E.E.L.K. ametiisikute perekonnanime muudatused.

I.

37. Konsistooriumi ringkiri 10. septembrist 1940 nr. 1743 koguduste õpetajatele, juhatustele ning praostitele arhiivide asjas.

ENSV Teatajas 6. septembrist 1940 nr. 4 art. 39 avaldatud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu 4. septembri 1940 Määruse põhjal arhiiviasjanduse organiseerimise kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis on kõik asutised, organisatsioonid, ettevõtted, ameti- ja eraisikud kohustatud viivitamata teatama riiklikele arhiiviorganeile neil olevatest arhiivimaterjalidest ja võtma tarvitusele tarvitlikud abinõud nende materjalide säilimise kindlustamiseks kuni nende riigi arhiividesse hoiuleandmise momendini, ja viivitamata andma hoiule riigi arhiividesse korraldatuina ning nimestikega varustatult kõik arhiivimaterjalid, millised riiklike arhiiviorganite poolt on tunnustatud üleantavaks nende korraldusse, võttes ühtlasi tarvitusele abinõusid ülejäänud arhiivimaterjalide korrastamiseks ja säilimise kindlustamiseks kuni nende järgmise hoiuleandmiseni riigi arhiividesse.

Nimetatud määruse täitmiseks teatab Konsistoorium, et koguduste juhatusel ning praostel tuleb viivitamata saata vastavad nimekirjad koguduste või praostkondade arhiividest Tallinna Siseasjade Rahvakomissariaadi juures asuvale Eesti NSV Riigi Keskarhiivile. Arhivaalid tulevad nimekirjades jaotada liikidesse (personaal-, meetrika-, kroonika-, protokolli-, kassa- ja inventariraamatud, arved, kirjavahetus, lahtised dokumendid jne.), kusjuures nimekirjas tuleb peale arhivaalide nimetuse võimalikult ära tuua ka arhivaali daatum. Ühtlasi tuleb koguduste õpetajail, juhatustel ja praostel võtta tarvitusele kõik abinõud arhivaalide korrastamiseks ning säilimise kindlustamiseks kuni nende hoiuleandmiseni.

J o h. K õ p p,
Piiskop,
Konsistooriumi president.

A. R o o m e e s,
Peasekretär.

38. Konsistooriumi ringkiri 11. septembrist 1940 nr. 1744 koguduste juhatustele ja ametiisikutele maksude ja arvete õigeaegse tasumise kohta.

Konsistoorium juhib koguduste juhatuste ja ametiisikute tähelepanu Kirikukassa- ja Paiukikassamaksude tasumise tähtpäevadele ja palub kõigi summade edasisaatmist ning samuti arvete (lao, „Eesti Kiriku“, Noorsootöö Keskuse ja Kirikumuusika Sekretariaadi) õiendamist teostada tingimata määratud tähtpäevadel.

J o h. K õ p p,
Piiskop,
Konsistooriumi president.

G. R e d i,
Majandussekretär.

II.

ENSV Teatajas 6. septembril 1940 nr. 4 art. 39
a v a l d a t u d

**Määrus arhiiviasjanduse organiseerimise kohta Eesti Nõukogude
Sotsialistlikus Vabariigis.**

Antud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt
4. septembril 1940.

Lähtudes Eesti NSV töötava rahva huvidest ja arvestades arhiivimaterjalide määratud tähtsust riiklikul ümberkorraldamisel ja maa kõigi poliitilise, majandusliku ja kultuurilise elu alade arenemisel, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kuulutada kogu rahva varaks, s. o. riigi omanduseks, kogu Eesti territooriumil kõik dokumentaalsed arhiivimaterjalid (toimikud, raamatud, dokumendid, kirjavahetus, käsikirjad, plaanid, joonised, päevapildi-ülesvõtete ja kinofilmide negatiivid ja positiivid, heliülesvõtete materjalid jne.), mis omavad riiklikku väärtust:

- a) praegutegutsevatel riiklikel, ühiskondlikel, kutselistel ja kooperatiivsetel asutistel, organisatsioonidel ja ettevõtetel;
- b) natsionaliseeritud tööstuslikel, transport- ja teistel ettevõtetel, rahandus-, krediit- ja kindlustusasutistel; teaduslikel, kultuur- ja õppeasutistel; mõisnike mõisadel, lossidel ja taludel, trükindusorganitel jne.;
- c) vana riigikorra likvideeritud valitsemis-, sõja-, kohtu- ja teistel organeil ja asutistel;
- d) likvideeritud rahvaesinduslistel organisatsioonidel;
- e) üksikisikute arhiivimaterjalid, millised on kogunenud seoses nende isikute tegevusega riiklikes, poliitilistes, kutse-likes, ühiskondlikes ja teistes organisatsioonides ning asutistes, samuti ka natsionaliseeritud ettevõtetes ja asutistes.

2. Kõik riigi omandusena olevad arhiivimaterjalid kuuluvad riiklike arhiiviorganite korraldusse ja antakse säilitamiseks nende organite arhiividesse.

Riiklike arhiiviorganite korraldusse lähevad ka kõik praegu olemasolevad vanad riiklikud, ametlikud ja eraarhiivid.

3. Asutiste, organisatsioonide ning ettevõtete praegutoimuva asjaajamise toimikud ja kirjavahetus jäävad nende juurde tähtajani, millise määravad arhiivivalitsuse riiklikud organid; pärast seda antakse need hoiule riigi arhiividesse.

4. Riiklikel, ühiskondlikel, kutselistel, kooperatiiv- ja eraasutistel, organisatsioonidel, ettevõtetel, ameti- ja eraisikuil ei ole õigust hävitada riigi arhiivifondi koosseisu kuuluvaid arhiivimaterjale (toimikud, raamatud, dokumendid, kirjavahetus, joonised, kaardid, plaanid, skeemid, päevapildi- ja kinoülesvõtete negatiivid ja positiivid, heliülesvõtete materjalid, proklamatsioonid, lendlehed jne.).

5. Kõik asutised, organisatsioonid, ettevõtted, ameti- ja eraisikud on kohustatud:

- a) viivitamata teatama riiklikele arhiiviorganeile neil olevatest või kuskil varjatud arhiivimaterjalidest, ja võtma tarvitusele tarvilikud abinõud nende materjalide säilimise

kindlustamiseks kuni nende riigi arhiividesse hoiuleandmise momendini;

- b) viivitamata andma hoiule riigi arhiividesse korraldatuina ning nimestikega varustatult kõik arhiivimaterjalid, millised riiklike arhiiviorganite poolt on tunnustatud üleantavaks nende korraldusse;
- c) võtma tarvitusele abinõusid ülejäänud arhiivimaterjalide korrastamiseks ja säilimise kindlustamiseks kuni nende järgmise hoiuleandmiseni riigi arhiividesse.

6. Isikud, kes süüdlased arhiivimaterjalide hävitamises, varjamises või nende mitteüleandmises riigi arhiividesse, võetakse kohtulikule vastutusele.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. L a u r i s t i n.

Siseasjade Rahvakomissar B. K u m m.

Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n n.

Teadaanne koguduse asutamise kohta.

Konsistooriumi 17. juuli 1940 otsusega on asutatud EELK Tallinna Niguliste kogudus, kuuluvusega Tallinna praostkonda.

Teadaanne koguduse ja pihtkonna likvideerimise kohta.

Konsistoorium on otsustanud likvideerida järgmised kogudused ja pihtkonnad:

EELK Tallinna Jaani koguduse 3. pihtkond — 17. juulil 1940;

EELK Pärnu Nikolai kogudus — 28. augustil 1940.

EELK koguduste nimetuste muudatused.

Konsistooriumi 28. augusti 1940 otsusel on EELK Pärnu Eliisabeti II koguduse nimetus ära muudetud ja kogudusele antud uueks nimeks

EELK Pärnu Niguliste kogudus.

Teadaanne „Eesti Kiriku“ tegevuse lõpetamise kohta.

Konsistooriumi täiskogu 28. augusti 1940 otsusega on EELK häälekandja „Eesti Kiriku“ toimetuse, toimkonna ja talituse tegevus „Eesti Kiriku“ ilmunise lõpetamise tõttu tunnistatud lõpetatuks, kusjuures „Eesti Kiriku“ asjaajamise likvideerimine on tehtud ülesandeks Konsistooriumi majandusosakonnale.

Ametisse kinnitamised ja nimetamised.

Õpetaja ja praost Hans K u b u — Konsistooriumi 17. juuli 1940 otsusega kinnitatud Tallinna Niguliste koguduse õpetajaks, vabastades teda Tallinna Jaani koguduse 3. pihtkonna õpetaja ametist;

õpetaja Bernhard T a l v a r — Konsistooriumi 28. augusti 1940 otsusega kinnitatud Haljala koguduse õpetajaks.

Ametist vabastused.

Assessor õpetaja Anton E i l a r t — Konsistooriumi 28. augusti 1940 otsusega vabastatud „Eesti Kiriku“ peatoimetaja ülesannetest, arvates 1. oktoobrist 1940;

Hermann J ä n e s — Konsistooriumi 28. augusti 1940 otsusega vabastatud „Eesti Kiriku“ sekretäri ametist, arvates 1. detsembrist 1940;

Linda T a r k m e e l — Konsistooriumi 28. augusti 1940 otsusega vabastatud „Eesti Kiriku“ ametniku kohalt, arvates 1. novembrist 1940;

Villem U u s p u u — Konsistooriumi 28. augusti 1940 otsusega vabastatud oma palvel Halliste koguduse õpetaja kohalt ja EEL Kiriku õpetaja ametist, arvates 1. septembrist 1940;

Andres V a n a — Konsistooriumi 4. septembri 1940 otsusega vabastatud oma palvel Muhu koguduse köstri ametist, arvates 1. septembrist 1940.

Surma läbi lahkunud.

21. augustil 1940 suri EELK Puhja koguduse kauaaegne hingekarjane, õpetaja Tõnu M a r k u s. Kadunu maeti 27. augustil Pilistvere koguduse kalmistule.

Õp. Tõnu Markus sündis 27. veebruaril 1874 Kõo vallas Viljandi maakonnas. Pilistvere kihelkonnakooli järele lõpetas Eesti Aleksandri kooli Põltsamaal ja H. Treffneri gümnaasiumi Tartus. Tartu ülikooli usuteaduskonna lõpetas augustis 1913. Konsistooriumi eksamid õiendas Riias novembrikuus 1913. Peale prooviaastat Põlvas õnnistati õpetaja ametisse Põlva kirikus 29. novembril 1914. Oli Võru praostkonna asetäitjaks õpetajaks kuni 13. maini 1915, millal Puhja kihelkonna konvendi poolt valiti Puhja koguduse õpetajaks, missugusesse ametisse introdotseeriti 2. juunil 1915.

Konsistooriumi 9. mai 1935 otsusega lubati õp. T. Markusel kanda kuldristi, mis talle koguduse poolt üle anti 25. mail 1935.

* * *

9. septembril 1940 suri EELK Tallinna Toompea Kaarli koguduse I pihtkonna õpetaja, praost emer., piiskoplik vikaar Aleksander Leon Richard K a p p. Kadunu maeti 12. septembril Tallinna Kaarli vanale kalmistule.

Piiskoplik vikaar A. Kapp sündis Suure-Jaanis 6. juulil 1874 kanterkihelkonnakooliõpetaja pojana. Alghariduse ja esimese usulise kasvatuse sai ta oma vanemalt. Peale Viljandi maakonna-gümnaasiumi lõpetamist

kuld-aurahaga astus Tartu ülikooli õppima usuteadust. Õpingud lõpetanud, siirdus õpetajaks Venemaale, kus pühitseti hingekarjaseks Peterburis, Eesti Jaani kirikus 13. märtsil 1904; oli Peterburis Jaani koguduse abiõpetajaks 13. märtsist 1904 — 13. jaanuarini 1906; kutsuti Tallinna Pauluse koguduse õpetajaks, mis ametis oli 14. jaanuarist 1906 — 12. oktoobrini 1906; oli Kaarli koguduse õpetajaks 12. oktoobrist 1906 peale kuni surmani. Tallinna linna praostiks valiti 7. juun. 1927. E. E. L. K. Konsistooriumi vaimulikuks assessooriks valiti Kirikupäeval 1931; Tallinna linna praostiks valiti teist korda 8. juunil 1933, missugusest ametist vabastati õigusega kanda praost emerituse nime arvates 1. oktoobr. 1935; vaimulikuks assessoriks valiti teist korda Kirikupäeval 1934; piiskopi asetäitja piiskop J. Kuke surma järel 1933 II — 1934 I; 16. jaanuaril 1940 erakorralise 7. Kirikukogu poolt kinnitati Konsistooriumi assessoriks; piiskopi otsusega 3. veebruarist 1940 nimetati Põhja vikaarkonna piiskoplikuks vikaariks, kusjuures ühtlasi pandi talle ka Lääne vikaarkonna vikaari ülesanded. Piiskopi otsusega määrati I piiskoplikuks vikaariks. Viimaseid ülesandeid täitis ta kuni surmani, mil pikemat aega kestnud südamehaigus — krooniline südamelihaste põletik — lõpetas elurõõmsa inimese töörohke ja rikka elu.

E. E. L. K. ametiisikute perekonnanimede muudatused.

Vastava perekonnaseisumetniku otsuse alusel on omale võtnud uueks perekonnanimeks:

Pöide koguduse õpetaja Johannes Bachval — „P a e s a l u“.

Väljaandja: Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kirik.

Vastutav toimetaja: A. R o o m e e s.

Natsionaliseeritud F-ma. J. Ratassepa trükk, Tallinn 1940.